

Det forekommer mig, at det, der maatte være det i og for sig Hestigtssmæssigste, det, som maatte tilstræbes ved de Lovforandringer, der maatte finde Sted i sin Tid, maatte være at stille Produktionen paa Friterritoriet under lige Vilkaar paa dansk Marked med de tilsvarende Produktionsvirkeligheder i udenfor Friterritoriet, altsaa inde paa det egentlige Toldgebiet. Det forekommer mig, at paa dansk Marked maa Opgaven være den at stille disse to Produktioner indenfor og udenfor Friterritoriet paa vidt muligt under samme Vilkaar. Jeg understreger med Forsæt dette: saavidt muligt; thi det er ganske klart, at man kun tilnærmelsesvis kan beregne, hvormeget Produktionen paa Toldgebietet betaler af Raastoffer, Hjelpestoffer osv. for hvert Centner producerede Varer. Man kan der kun komme til en tilnærmelsesvis Lighed, men at Opgaven maa være at tilstræbe Ligheden, har jeg for mit Bedkommende ikke nogen Tvivl om. Men naar man er enig om det, der skulde tilstræbes, om hvad det egentlig maatte være den ledende Tanke, kan jeg ikke se rettere, end at det af mange Grunde maa være det rigtigste, at man først søger at udførne dette i Lovbestemmelser, naar der bliver Brug for saadanne, naar Frihavnen bliver til Virkelighed og træder i Virksomhed, idet man til den Tid vil have sikrere Udgangspunkter for sine Bestemmelser, end man i dette Sted har. Det er jo givet, at adskilligt af det, som jeg tillod mig at betegne som ligesvem Uretfærdighed mod den bestaaende dansk Industri, vil forsvinde eller vil kunne forsvinde ved Forandringer i den bestaaende Tarif; men saalænge den bestaar, maa jeg fastholde, saa vil Uretfærdigheden komme tilstede, naar man ikke træffer Bestemmelser derimod. Det er imidlertid ikke alle Ubilligheder, som man kan haabe paa at faae fjernede ved en Revision af Toldloven; og navnlig vil man jo ikke kunne faae fjernet den Ubillighed, der vil være tilstede, naar de paa Friterritoriet tilvirkede Varer skulle betale en højere Afgift ved Indførsel paa Toldgebietet end selve de paa Toldgebietet tilvirkede Varer skulle betale for Raastoffer og Hjelpestoffer. Hvor megen Uenighed der ibrigt end har været tilstede om Toldreformen, har det dog fra alle Sider været Enighed om, at vi maa bevare en ikke ubetydelig Bløkket Bestyttelse for dansk Arbejde for dansk Produktion; og jeg skulde tage meget fejl, om ikke Tendensen til at bestytte det nationale Arbejde er i Tiltagen og ikke i Aftagen, saa at man altsaa bør forudsætte, at en ny Toldlov paa disse Punkter vil, naar man engang bliver enig om den, være ikke lidet mere bestyttende, end den gamle

Toldlov er; men er dette Tilfældet, er det aabenbart, at den af mig paapegede Ubilighed ikke kunde forsvinde ved en Revision af Toldloven, men tværtimod vilde voxe. Jeg haaber nu, at om det end har kostet det ærede Thing nogen Tid og Taalmodighed at høre mig gjentage Noget af det, jeg udtalte i Lørdags, er det dog lykkes mig tilstrækkelig klart at stille det her berørte Spørgsmaal frem, som ganske vist ikke er et Hovedspørgsmaal, der egentlig kan afficere den foreliggende Sag, om vi skulle anlægge en Frihavn eller ikke. Endnu skal jeg kun tilføje paa Forhaand, at jeg fuldt ud erkjender de store Vanstueligheder, der ere forbundne med at gjennemføre de Forandringer i de bestaaende Love, som efter min Mening ere nødvendige, naar man ikke enten vil gjøre ligesvem Uret imod den nu bestaaende danske Industri eller skabe ubillige Vilkaar for den nye Industri, vi ønske fremkaldt paa Friterritoriet. Jeg er ingenlunde blind for de Vanstueligheder, som ville være forbundne med Anlægget af en Frihavn, og som ere blevne større derved, at Fridokken er bleven anbragt i umiddelbar Forbindelse med det frie Produktionsterritorium.

Harald Hansen: Naar jeg i Fredagsmødet udtalte, at jeg ansaa det for nødvendigt, for at Rigsdagen ikke skulde stemme i Blinde om det Forslag, der her er forelagt om en Frihavn, at den blev bekendt med, hvorledes de Lovforslag vilde komme til at se ud, som den høie Regjering forbeholdt sig at fremsætte med Hensyn til Ordningen af Toldforholdene her i Landet efter Frihavnenes Istandbringelse, har jeg slet ikke tænkt paa Forhold af den Udstrækning og Bigtighed som dem, der ærede Finansminister senere har gjort til Gjenstand for Omtale her i Thinget. Jeg har navnlig tænkt paa Interesser af forholdsvis ringe Betydning og Bigtighed, saasom om man skulde have Lov til at føre Varer fra Frihavnen gjennem Toldterritoriet ned til andre Dele af Havnen for at udføre dem der, uden Toldledsagelse, om man skulde have Lov til at føre Varer fra Frihavsterritoriet til Kreditplaget og omvendt, og lignende. Disse Spørgsmaal ere af ikke ringe Betydning for Handelsstanden. De maa for det store Publikum, som har bestjættiget sig med denne Sag, synes ikke at være af stor Betydning, men de kunne alligevel i Praxis faae saa stor Betydning, at det i høj Grad kunde svække Nytten af Frihavnen, dersom ikke disse Interesser ordnes paa tilfredsstillende Maade. Lige overfor de Udtalelser, som vi have hørt i Lørdags af den ærede